

ВНУТРІШНЬО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ В ПОДАТКОВІЙ СФЕРІ

Артем Олександрович СНЕЖКО,

*аспірант Науково-дослідного
інституту публічного права*

В сучасній Україні податкові органи є поліфункціональним державним органом, який виконує різноманітні завдання не тільки в аспекті податкового контролю. Значну частину діяльності зазначених відомств пов'язано із організаційно-управлінськими питаннями їх поточної діяльності та виконанням визначеного законодавством обсягу роботи, що здійснюється, у тому числі, за рахунок надання внутрішньо-організаційних адміністративних процедур.

Першою з цієї групи є адміністративна процедура оскарження рішень податкових органів. Відповідно до ПКУ, оскарження рішень контролюючих органів – це оскарження платником податку податкового повідомлення – рішення про визначення сум грошового зобов'язання платника податків або будь-якого рішення контролюючого органу в порядку і строки, які встановлені Кодексом за процедурами адміністративного оскарження, або в судовому порядку. Так, згідно з положеннями статті 56 ПКУ у разі якщо платник податків вважає, що контролюючий орган неправильно визначив суму грошового зобов'язання або прийняв будь-яке інше рішення, що суперечить законодавству або виходить за межі повноважень контролюючого органу, встановлених Кодексом або іншими законами України, такий платник має право звернутися із скаргою про перегляд цього рішення до контролюючого органу вищого рівня. Скарга подається до контролюючого органу вищого рівня у письмовій або електронній формі засобами електронного зв'язку (за потреби - з належним чином засвідченими копіями документів, розрахунками та доказами, які платник податків вважає за потрібне надати) протягом 10 робочих днів, що настають за днем отримання платником податків податкового повідомлення-рішення або іншого рішення контролюючого органу, що оскаржується [1].

До внутрішньо-організаційних адміністративних процедур також відносяться податкові консультації. Це унікальна процедурна діяльність за своїми ознаками, порядком здійснення та наслідками. Вона суттєво відрізняється від інших різновидів, передусім, метою проведення. Так, якщо більшість адміністративних процедур спрямовано на отримання якогось конкретизованого юридично значимого результату, що веде до зміни, припинення або породження нових суспільно-правових відносин, то ключовою ціллю проведення податкових консультацій є набуття науково та законодавчо обґрунтованої інформації, щодо роботи тих чи інших механізмів та інститутів податкової системи. Адміністративну процедуру податкової консультації передбачено Главою 3 ПКУ згідно з положеннями якої, за зверненням платників податків у паперовій або електронній формі контролюючий

орган, надає їм безоплатно індивідуальні податкові консультації з питань практичного застосування окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на такий контролюючий орган, протягом 25 календарних днів, що настають за днем отримання такого звернення даним контролюючим органом [1].

Окрему підгрупу внутрішньо-організаційних адміністративних процедур складають квазі-процедури пов'язані із організаційно-кадровими процесами в податкових органах. Сюди, зокрема, відноситься процедура прийняття на державну службу в органи та підрозділи ДПС. Відповідно до статті 22 Закону України «Про державну службу», з метою добору осіб, здатних професійно виконувати посадові обов'язки, проводиться конкурс на зайняття посади державної служби. Конкурс проводиться: 1) на зайняття вакантної посади державної служби; 2) на посаду на період заміщення тимчасово відсутнього державного службовця, за яким зберігається посада державної служби; 3) на посади державної служби, що займають особи, припинення державної служби яких має відбутися відповідно до пункту 7 частини першої статті 83 Закону (у разі виходу державного службовця на пенсію або досягнення ним 65-річного віку, якщо інше не передбачено законом); 4) на посади державної служби категорії «А», що займають особи, у яких спливає строк призначення. На посади державної служби, пов'язані з питаннями державної таємниці, мобілізаційної підготовки, оборони та національної безпеки, може проводитися закритий конкурс. Конкурс проводиться комісіями, до складу яких можуть залучатися представники громадських об'єднань. За рішенням Комісії або конкурсної комісії для проведення оцінки відповідності професійних компетентностей кандидата встановленим вимогам до її роботи можуть залучатися державні службовці, у тому числі з інших державних органів, науковці та експерти у відповідній сфері. Рішенням Комісії або конкурсної комісії визначаються кандидатури на зайняття посад державної служби, які набрали найбільшу загальну кількість балів за результатами складання загального рейтингу кандидатів (не більше трьох на одну посаду), для вибору суб'єктом призначення або керівником державної служби переможця конкурсу [2].

До системи квазі-адміністративних також відноситься процедура пов'язана із процесом службової кар'єри державних службовців податкових органів, через оцінювання результатів службової діяльності. Відповідно до статті 44 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 №889-VIII результати службової діяльності державних службовців щороку підлягають оцінюванню для визначення якості виконання поставлених завдань, а також з метою прийняття рішення щодо преміювання, планування їхньої кар'єри. Оцінювання результатів службової діяльності проводиться на підставі показників результативності, ефективності та якості, визначених з урахуванням посадових обов'язків державного службовця, а також дотримання ним правил етичної поведінки та вимог законодавства у сфері запобігання корупції, виконання індивідуальної програми професійного розвитку, а також показників, визначених у контракті про проходження державної служби (у разі укладення). Державного службовця ознайомлюють з результатами оцінювання його службової діяльності під підпис протягом

трьох календарних днів після проведення оцінювання. Висновок щодо результатів оцінювання службової діяльності затверджується наказом (розпорядженням) суб'єкта призначення. За результатами оцінювання службової діяльності державного службовця йому виставляється негативна, позитивна або відмінна оцінка з її обґрунтуванням. У разі отримання державним службовцем негативної оцінки за результатами оцінювання службової діяльності такий державний службовець звільняється із служби [2].

Проведений науковий огляд показує досить складну структуру внутрішньо-організаційних адміністративних процедур в податковій сфері. До їх переліку включено адміністративну процедуру оскарження рішень податкових органів; податкові консультації; квазі-процедури пов'язані із організаційно-кадровими процесами в податкових органах (прийняттям на державну службу в органи та підрозділи ДПС, оцінкою ефективності діяльності податківців). Реалізація наведених процедур забезпечує правильну та ефективну організацію роботи податкових органів, а також забезпечення всебічної реалізації прав фізичних та юридичних осіб в податково-фінансових правовідносинах.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: кодекс від 02.12.2010 №2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. №13. Ст.556.
2. Про державну службу: закон від 10.12.2015 №889-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. №4. Ст.43.
3. Бойко І. В., Зима О. Т., Соловійова О. М. Адміністративна процедура : конспект лекцій. за ред І. В. Бойко. Харків : Право, 2017. 132 с.
4. Золотухіна Л. О. Захист публічного інтересу у адміністративному порядку: перспективи удосконалення чинного законодавства України. Право і суспільство. 2019. № 4. С. 185-191.
5. Макаруч В.В. Поняття контрольно-наглядових процедур правоохоронних органів при реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №11. С.463-465.
6. Бортник Н., Єсімов С. Процесуальна діяльність Національної поліції під час реалізації контрольно-наглядової функції. Вісник Національного університет «Львівська політехніка». 2020. №4(28). С.177-184.
7. Маркова О.О. Адміністративна процедура контролю (нагляду). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2021. №49. С.64-68.